

OLTÁSI PROTOKOLL HÁZITYÚK FAJ
fontosabb vírusos betegségek ellen
házájiban, amennyiben több gazda összefogásával megoldható

ÉLETKOR	OLTÓANYAG	Betegségek
Naposkorban <i>keltetői</i> vakcinázás	Rismavac vagy Cryomarex, vagy Vaxxitek HVT + IBD, CEVAC Vitapest L (ND)	<i>Marek betegség,</i> <i>Baromfipestis</i>
2. hét	CEVAC Gumbo L (G)	<i>Gumboro betegség,</i> ha gyakran előfordul a környéken
3. hét	CEVAC Vitapest L (ND)	Baromfipestis (ismétlés)
10. hét	CEVAC Gumbo L (G) (ismétlés)	Gumboro betegség, előfordulási gyakoriság függvényében
15. hét	Diftosec CT (Merial) (szárnyredő szűrés, oltógerelyt is kérni hozzá!)	<i>Baromfihimlő</i> (továbbtartás esetén)
18. hét	Nobilis ND+G+IB (inaktivált) im. (!)	Emlékeztető oltás mellizomba, termelés előtt álló állományoknak (baromfipestis, Gumboroi betegség és fertőző bronchitis ellen)
<i>Tovább-tartás</i> <i>esetén</i> <i>ÉVENTE</i> <i>emlékeztető</i> <i>oltások</i>	Nobilis ND+G+IB (inaktivált) im.+ Diftosec CT (szárnyredő szűrés)	Fertőző bronchitis, Baromfipestis, Gumboroi betegség, Baromfihimlő

Ez az oltási protokoll házityúk tenyész- illetve tojástermelő-állományokra alkalmazható

Vakcinás védekezés kötelező:

- Baromfipestis

Vakcinás védekezés ajánlott:

- Marek-féle betegség (injekciós forma)
- Gumboroi betegség (itatás)
- Baromfihimlő (szárnyredőbe szúrás)

Kokcidiózis (bélnyálkahártyában élősködő egysejtű parazita) ellen kétféle módon lehet védekezni:

1. *kokcidiosztatikum* a nevelőtápban (olcsóbb megoldás)
VAGY
2. *vakcinázással* az 1. élethétben (biotartás esetén)

(A kettő együtt nem lehetséges)

Szalmonellózis elleni védekezés:

A 180/2009. (XII. 29.) rendelet értelmében minden olyan házityúk állományban, ahol a tojólétszám meghaladja az 50 db-ot és amiből étkezési, illetve keltető tojást, vagy naposcsibét értékesítenek, kötelező a védekezés.

Ennek módja a rendszeres monitorozás *S. enteritidis* és *S. typhimurium* jelenlétének kimutatására laboratóriumi bélsárvizsgálattal.

A vizsgálatok menete:

1. *Napos* korban (keltető végzi)
2. *4 hetes* korban (légterenként 5 pár csizmatampon) – *vállalkozói* mintavétel (ellátó állatorvos végzi)
3. *2 héttel a termelés megkezdését megelőzően* – *vállalkozói* mintavétel
4. *A termelés megindulásakor* – *hatósági* mintavétel
5. *A termelés alatt:*
 - A/ étkezési tojást termelő tojóállományban – *minden 15. héten* – *vállalkozói* mintavétel
 - B/ keltetői tenyésztojást, illetve naposcsirkét előállító tenyészállományban *2 hetente* – *vállalkozói* mintavétel

GYÖNGYTYÚK AJÁNLOTT VAKCINÁZÁSI PROGRAM

A gyöngytyúkokat csak *baromfipestis* ellen immunizáljuk aktívan (CEVAC *Vitapest L*).

A vakcinázás ideje:

- Napos korban, 8 hetes korban, majd a tojószezon előtt, tehát 3 ismétlésben. Egyéb vakcinázást nem alkalmazunk, kivéve, ha az aktuális – helyi – járványhelyzet azt megkívánja.

TENYÉSZKACSA VAKCINÁZÁSI PROGRAM

Tenyézkacsák számára kötelező jelleggel a *kacsapestis* és a *kacsák vírusos májgyulladás* ellen kell aktív immunizálást végezni.

A vakcinázás ideje:

1. Tojószezon előtt: *Hepatovax vakcina* (Merial) majd két héttel később *Vaxiduc vakcina* (Merial) – legkisebb kiszerelés 500 adag
2. Növendék kacsák is olthatók, amennyiben a szülő tojóállomány nem volt vakcinázva. *4 hetes korban* vakcinázunk 2 hetes időközzel mindkét fenti vakcinával.

Kacsák ezenkívül vakcinázhatók (nem kötelező) a baromfikolera ellen (*Pastophylin*, 8 és 13 hetes korban), ha az aktuális járványhelyzet ezt indokolja.

TENYÉSZLÚD VAKCINÁZÁSI PROGRAM

Tenyészludak számára *kötelező jelleggel* egyedül a *Derzsy-féle betegség* ellen kell aktív immunizálást végezni.

A vakcinázás ideje:

1. Felnőtt tenyészállatokat *tojószezon előtt 1 hónappal* - *Palmivax vakcina* (Merial) – legkisebb kiszerelés 500 adag
2. Növendék libákat *3-4 hetes korban* vakcinázzuk, amikor a maternális ellenanyagszint lecsökkent.

Ludak ezenkívül vakcinázhatók a baromfikolera ellen (*Pastophylin*, 8 és 13 hetes korban, valamint a tojószezon előtt), ha az aktuális járványhelyzet ezt indokolja. Ez a vakcinázás nem kötelező, ha a baromfikolera még nem bukkant fel az állományban, akkor nem is érdemes elkezdni az oltásokat, mert vannak káros mellékhatásai (amiloidos bélgyulladások pl.)

TENYÉSZPULYKA ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI PROGRAM

A **parlagi(!) tenyészpulykák** számára kötelező jelleggel csak a **baromfipestis ellen kell** aktív immunizálást végezni. Hústípusú hibridpulykák oltási protokollja eltérő, azoknál 5 betegség ellen oltanak általában, adott protokoll szerint.

A vakcinázás ideje:

1. Napos korban, 10 hetes korban, majd tojószezon előtt ismételni: CEVAC **Vitapest L vakcina** legkisebb kiszerelés 1000 adag
2. Tojószezon előtt célszerű szárnyredősúrással oltani a madarakat a **baromfihimlő** ellen **Diftosec CT** (Merial) vakcinával – legkisebb kiszerelés 1000 adag.

Tenyészpulyka-állományoknál 50 db tojólétszám fölött kötelező a **szalmonellózis elleni védekezés**, ami azt jelenti, hogy bélsár vizsgálati mintákat monitorozás céljából kell akkreditált laboratóriumba küldeni *napos korban (keltető végzi), 4 hetes korban*, majd a *tojószezon előtt 2 héttel* utána a *tojószezon alatt 3 hetente*. Emiatt célszerű (de nem kötelező!) a madarakat szalmonellózis ellen is vakcinázni:

Élő vakcinák esetében a Lohmann (AviPro Salmonella Vac Enteritidis & Typhimurium) vakcináit eredménnyel és elterjedten használják.

A pulykások egy része már használ inaktivált vakcinát. Javasolom a Gallimune Se+St vakcinát (Merial), mely speciális fejlesztése miatt rendkívül hatékony és az oltásnál nincs mellékreakció.

Vakcinázási protokoll szalmonella prevencióra			
Vakcinázások száma	életkor	Vakcina neve	Applikáció módja
1	napos	AviPro Salmonella Vac E	ítatás vagy spray
2	6-7 hetes	AviPro Salmonella Vac T	ítatás
3	8-9 hetes	AviPro Salmonella Vac E (ismétlés)	ítatás
4	20 hetes	Gallimune Se +St	im. (mellizom!)
5	25-30 hetes	Gallimune Se +St (ismétlés)	im. (mellizom!)
Utána évente ismételni az utolsót, amíg termelnek			

Gödöllő, 2016.

Dr. Barna Judit állatorvos